SÄRSKILT UTTALANDE
2022-08-23

RS 2022-0339

Regionstyrelsen
Ärende 8

Yttrande över betänkandet Sänk tröskeln till en god bostad (SOU 2022:14)

Vänsterpartiet deltar inte i beslutet.

Utredningens förslag är ett steg i rätt riktning, men kommer inte att lösa de stora problem regionen har gällande bostadsförsörjning.

Ett av Stockholmsregionens största problem är bristen på bostäder, i första hand hyresrätter. I regionens rapport ”Efterfrågan på nya bostäder i Stockholmsregionen” konstateras att en majoritet av regionens hushåll med dagens villkor inte har råd med en nyproducerad bostad. Mer än en fjärdedel av regionens befolkning i åldersgruppen 18–30 upplever sig trångbodda och alltfler saknar trygghet i boendet. Bostadsbyggandet i regionen sker inte i den takt som krävs för att möta bostadsbristen. Tvärtom minskar många kommuner byggandet av hyresrätter och bostadssituationen för många av regionens invånare är förtvivlad.

En fungerande bostadsplanering är ett ansvar för samhället. Kommunerna ansvarar för byggandet men regionen har lagstadgat ansvar för regionens bostadsförsörjning. Regionen har överlåtit ansvaret på marknaden men måste nu återta det politiska ansvaret. Vänsterpartiet vill ha en strategi för bostadsförsörjningen samt ett bostadsförsörjningskansli under tillväxt- och regionplanenämnden med uppdrag att i samverkan med kommunerna se till alla inkomstgruppers bostadsbehov kan tillgodoses.

En av orsakerna till de höga kostnaderna för bostäder är de höga byggkostnaderna. De allra flesta bostadsbolag, såväl allmännyttiga som privata, saknar egen byggkompetens och hänvisas till en handfull stora byggherrar som sätter priserna. Det har visat sig att priserna kan pressas genom produktion i stora volymer och genom ökad serieproduktion. Vi vill undersöka möjligheterna att starta ett regionalt byggbolag som kan anlitas av olika bostadsföretag som därmed inte behöva anlita vinstdrivande byggbolag. Vi vill också utreda förutsättningarna för ett regionalt allmännyttigt bostadsbolag och vilka för- och nackdelar dessa skulle ha för de offentliga aktörernas möjligheter att ta sitt ansvar i bostadsförsörjningen.

Vänsterpartiet vill sätta upp mål för andelen hyresrätter som byggs i regionen. De ska ha rimliga och kollektivt förhandlade hyror. Vi avvisar alla förslag om marknadshyror som enbart gynnar fastighetsägarna. Samhället

har ett ansvar för regleringen av hyresnivåerna, bland annat genom statliga subventioner för nybyggen.

Regionen ska ställa krav på kommunerna och i överenskommelser klargöra att de måste bygga bostäder som alla har råd med, samtidigt som påverkan på klimat och miljö minimeras. Bostäderna ska ha hög kvalitet och byggas enligt de normer som finns för tillgänglighet, ljudnivåer och övriga kvaliteter som skapar en god boendemiljö. Vi behöver också större variation i bostadsbeståndet med fler alternativa boendeformer som byggemenskaper och kollektivhus, ett viktigt sätt att också bryta den ökande ensamheten.